

A
B
C
D
E

Handläggare: Birgitta Carlander
Tfn: 50803494

Spånga – Tensta stadsdelsnämnd

14. Om förutsättningar för förebyggande hembesök hos personer över 80 år utan hemtjänst

Bakgrund

Motion (nr 19) av Ann-Katrin Åslund och Helen Jäderlund Eckardt (Fp) att utreda förutsättningarna för ett införande av förebyggande hembesök hos personer över 80 år utan hemtjänst.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för Äldre och Funktionshindrade. Information om ärendets innehåll har lämnats till Lokala Pensionärsrådet.

Förslag till beslut

Att Stadsdelsnämnden överlämnar föreliggande tjänsteutlåtande.

Jack Kindberg
Stadsdelsdirektör

Gunnel Dahlin
Avdelningschef

Sammanfattning och förvaltningens synpunkter.

Efter att ha tagit del av några kommuners redovisning och den uppföljning som är gjord av Socialstyrelsen gällande försöksverksamheten ”Uppsökande verksamhet bland äldre” mellan 1999 och 2002 i 21 av Sveriges kommuner framgår att detta kan vara en bra väg att samla kunskap om hur man förebygger ohälsa och vårdbehov. För den äldre kan tryggheten öka och möjligheten att bo kvar i egna hemmet kan bli längre.

Försöksverksamheten genomfördes i samarbete mellan kommuner och landsting. Pensionärs-, frivillig- och anhörigorganisationer var också engagerade.

Gemensamt för alla kommuners försöksverksamhet var att de baserades på regelbundna hembesök, riktade till hemmaboende äldre och att ”besökarna” hade både social och medicinsk kunskap.

I samtliga projekt har deltagarna fått information om hur kommunens äldreomsorg fungerar, goda råd om kost och motion samt demonstration av enkla hjälpmedel för att undvika olyckor i hemmet. Broschyrer om hur man t.ex förebygger fallskador och benskörhet delades också ut.

ABCDE

sid 3 (4)

”Besökarna” samlade in uppgifter om de äldres egen syn på fysisk hälsa och funktionsförmåga, psykiskt välbefinnande och möjligheter att upprätthålla sociala nätverk.

Tre viktiga faktorer som haft betydelse för i vilken utsträckning hembesöken påverkat de äldres hälsa och funktionsförmåga är **målgruppens sammansättning, besöksfrekvens och besökens innehåll**. Något som också poängteras är att detta inte alltid är en enkel uppgift, det kräver hög professionalism och personlig mognad- man får efter ett tag härbärgerera många levnadsöden.

Det är viktigt att det förebyggande arbetet har en psykosocial ansats- att se den äldre i ett större socialt sammanhang. Hembesöken bör vara regelbundna och helst också göras av samma person.

Vidare anser man att för att de förebyggande hembesöken skall ha positiva effekter och få en högre prioritet måste **både medicinskt och socialt kunnande vara representerat**.

Hälften av de kommuner som deltog i försöket valde att fortsätta med uppsökande verksamhet efter projektidens utgång. I andra kommuner började man diskutera för en fortsättning och hur verksamheten skall utformas.

1997 skrevs en motion till kommunfullmäktige , om att besluta att försöksverksamhet, med uppsökande verksamhet, enligt dansk modell skulle prövas i staden.

Förslaget remitterades till Spånga -Tensta, Östermalm, Hammarby och Liljeholmens stadsdelar för yttrande.

I det remissvar som lämnades av Spånga –Tensta betonas att - ”det är resurskrävande med årliga hembesök och att det finns andra vägar att gå när det gäller att sprida information”. Samtidigt påtalas vikten av att de äldre får den hjälp de har behov av, vilka möjligheter till hjälp som finns och hur man skall gå till väga för att söka hjälpen, - ”nuvarande resurser inom äldreomsorgen är begränsade och det är viktigt att de används på bästa tänkbara sätt få att ge bästa resultat. Sammantaget är förvaltningen inte emot motionärens förslag man menar dock att det finns andra vägar att gå när det gäller information och uppsökande verksamhet inom äldreomsorgen som sannolikt skulle ge bättre resultat”.

Stadsdelsnämnden yrkade 98 03 10 till förmån för motionärens förslag.

1999 gjordes en intervjustudie med äldre inom Spånga-Tensta stadsdel.

ABCDE

sid 4 (4)

Under perioden mars-november genomförde äldreomsorgen en uppsökande verksamhet hos alla äldre som fyllde 80 eller mer under året och inte hade någon hjälp från hemtjänsten. Syftet var att ge information om hur äldreomsorgen fungerar samtidigt gjordes en inventering av kommande vårdbehov och vilka önskemål och tankar de äldre äldre har om framtida äldreomsorg och därmed kanske underlätta för framtida planering.

I sammanfattningen framgår att de äldre ville bo kvar i ordinärt boende och hellre få hjälp hemma än flytta till särskilt boende. Många önskade en större social samvaro i form av sällskap, promenadhjälp, följeslagare till doktor mm. De allra flesta av stadsdelens äldre ansåg att det viktigaste med en bra äldreomsorg är, att de känner sig trygga och får hjälp om behov uppstår.

Med tanke på det som framkommit vid utvärderingen av försöksverksamheten och också det som visade sig vid stadsdelens projekt där till exempel behovet av ökad social samvaro framkom, kan vi se många fördelar med förebyggande hembesök och vi skulle gärna jobba med detta om inte annat skulle behöva prioriteras bort.

Idag måste alla resurser ses över, var gör pengarna ”mest nytta”. Inom stadsdelen finns idag ca.975 personer över 80 år varav ca. 550 **inte** har någon form av insatser. Om fem år är antalet 1075, hur många som har hjälp vet vi inte.

Biståndsbedömarna har i snitt 130 ärenden på en heltid, att lägga på dem ett ”uppsökande arbete” är inte rimligt. Att frigöra en person av befintliga för att arbeta med ”bara” förebyggande hembesök är idag inte heller rimligt med tanke på den arbetsbelastning som är.

Det finns vinster med förebyggande hembesök och det är något som behöver diskuteras tillsammans med primärvården då de är en lika viktig aktör i detta arbete. Dessvärre vet vi att inte heller deras resurser är tillräckliga för att arbeta, så mycket som skulle önskas, med prevention.

Utifrån de ekonomiska ramar som gäller anser förvaltningen att det i dagsläget inte finns utrymme för förebyggande hembesök.